

NOTAT

Orientering om fokuspunkter i den kommende Risikobaserede Dimensionering

Borgerrepræsentationen skal mindst en gang i hver valgperiode vedtage en risikobaseret dimensionering (RBD), der fastlægger niveauet for det kommunale redningsberedskabs opgavevaretagelse (serviceniveau) samt fastlægger redningsberedskabets organisation, virksomhed, dimensionering og materiel på grundlag af en risikoprofil og serviceniveau.

Den seneste risikobaserede dimensionering blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i november 2011 og gælder fra 2012-2015. Det betyder, at den kommende RBD fra 2016-2020 er til politisk behandling i 2015. Udarbejdelsen af den kommende RBD skal også ses i sammenhæng med den pågående strukturreform, hvor de kommunale beredskaber skal samles i 20 beredskabsenheder. Her vil der skulle udarbejdes en fælles RBD for de kommuner, der vil indgå i beredskabsenhedens §60 selskab.

RBD 2012-2015

Formålet med den seneste RBD var at skabe en egentlig kulturforandring fra et traditionelt brandvæsen til et moderne beredskab, således at hele organisationen i stigende grad har fokus på udvikling af kerneopgaverne samt at udvikle og forbedre det samlede beredskab for Københavns Kommune. Derfor er der i RBD'en for 2012-2015 fokus på følgende punkter:

- Styrke muligheden for at håndtere terror/klimahændelser
- Sikre, at Københavns Brandvæsen har det nødvendige materiel og operative ledelsessystem, der gør, at vi kan yde hjælp til bor-

09-10-2014

Sagsnr.
2014-0208845

Dokumentnr.
2014-0208845-1

BEREDSKAB

Bag Rådhuset 3
1550 København V

EAN nummer 5798009489142
www.brand.kk.dk

gene i de første kritiske timer, indtil vores samarbejdspartnere er på plads og vi kan trække på deres ressourcer.

- Sikre at brandvæsenets indsats til stadighed er tilpasset og optimeret i forhold til relevante risici i København.
- Styrkelse og systematisering af arbejdet med kvalitet, evaluering og læring.
- Sikre at personalet har de fornødne kompetencer til at løse såvel nuværende som fremtidige opgaver samt at brandvæsenet til stadighed kan optimere og tilpasse beredskabet til nuværende og fremtidige behov.
- Forberede og ruste Københavns Brandvæsen til at fastholde og udvide beredskabssamarbejdet med relevante samarbejdspartnere.
- Sikre gennem relevante samarbejder med kommuner og beredskaber i Storkøbenhavn en mere optimal ressourceudnyttelse.
- Understøtte kommunens robusthed.
- Ruste Københavns Brandvæsen til i samarbejde med forvaltningerne at understøtte kommunens robusthed i forhold til at opretholde eller hurtigst muligt reetablere drifts- og serviceniveauerne, uanset hvilke hændelser, der indtræffer.
- Ruste Københavns Brandvæsen til at varetage de overvågnings- og sikkerhedsmæssige opgaver for kommunen, som bidrager til at skabe en tryk og sikker by for borgerne, institutionerne og virksomhederne.

En af forudsætningerne for RBD'en var, at Københavns Brandvæsen fik mulighed for at omorganisere og tilpasse organisationen til de nye udfordringer og opgaver. De interne omorganiseringer svarer til, at der nedlægges/omplaceres ca. 9 døgnpladser (dvs. 45 stillinger i styrken).

Københavns Brandvæsen har brugt de seneste tre år på at implementere den nuværende RBD og således ruste organisationen til bedre at kunne levere på de kvalitets og servicemål, som organisationen havde lovet før i tiden, bl.a. når det handler om store og/eller flere samtidige hændelser, terror- og klimaudfordringer.

Erfaringerne fra de seneste år er, at der er fortsat er en lang række områder, hvor der er behov for at sætte ind i forhold til at kunne levere et robust og sikkert beredskab både i forhold til operativ indsats i kritiske objekter og i forhold til indsatser i forbindelse med særlige hændelsestyper.

Beredskabskapacitet i forhold til indsats i Metro og tunneler

Københavns Brandvæsen er ikke dimensioneret efter dagligdagshændelser, men i forhold til at kunne levere en indsats i Metroen. I forbindelse med konstruktionen af den første Metro, der stod klar i 2002, blev der truffet beslutning om at sløjfe hver anden nødsakt, således at der nu er 1,2 km mellem hver nødudgang, mod til gengæld, at Københavns Brandvæsen fik kredsløbsapparater betalt af Metroselskabet. I de kommende år vil anlæggelse af den nye Metrocityring, Nordhavnsafgrening og Sydhavnsafgrening medføre, at de underjordiske tunneller i Metroen øges fra de nuværende ca. 18 km til 64 km.

Metroen benyttes dagligt af stadigt flere mennesker. Således rejste 55 millioner personer i 2013 med den københavnske metro. Dette tal forventes at stige til cirka 130 millioner personer årligt, svarende til cirka 300 tusinde personer dagligt), indenfor en tidshorisont på 10 år.

Med byens udvikling under jorden, herunder et voksende metronetværk, vil flere og flere mennesker komme til at opholde sig under jorden, hvor følelsen af tryghed vil være ekstra vigtig. Dette kræver, at der skabes forudsætninger herfor, blandt andet ved en øget robusthed i det beredskab, der sikrer trygheden under jorden.

Erfaringer fra tunnelbrande og brande under lignende forhold har understreget, at redningsindsatser i underjordiske anlæg er yderst komplicerede og risikobetonede, og bør tilgås som sådanne.

Beredskabets mulighed for at lave en sikker og forsvarlig indsats i underjordiske anlæg, såsom metroen, afhænger derfor, som ved andre specialobjekter, i høj grad af beredskabets tilgang til egnede sikkerhedsforanstaltninger, værktøjer og den fornødne uddannelse. Derfor er der behov for fortsat uddannelse og træning i Metroen.

Da Metroen er i drift døgnet rundt, udgør det dermed også et dimensionerende objekt, hvor der er vanskeligt at graduere beredskabet i forhold til aktivitetsniveauet.

Beredskabskapacitet i forhold til indsats i højhuse

København er arkitektonisk og bymæssigt i en rivende udvikling. Over de næste 5-10 år forventes det, at der vil være op mod 50 højhuse (bygninger over 22 meter) i København. Højhuse udgør en helt særlig udfordring for beredskaber verden over. Dels er højhuse særdeles evakueringsstunget, dels er der lang indtrængningsvej og begrænset mulighed for redning via redningsåbninger som f.eks. vinduer. Derudover har højhuse ofte komplekse brandstrategier og avancerede brandtekniske installationer, som indsatsmandskabet og den operative ledelse skal kende og beherske for at kunne gennemføre en hensigtsmæssig og succesfuld indsats.

Københavns Brandvæsen har allerede taget hul på udfordringen med højhuse i et projekt, som skal opdatere brandvæsenets procedurer for indsatser i højhuse samt udvikle processer, der kan medvirke til at sikre, at alt relevant information om kommende højhuse bliver tilgængelig, både for den enkelte brandmand, indsatslederen og det samlede operative ledelsesteam.

På længere sigt ligger der en udfordring i at sikre, at brandvæsenets mandskab gennemfører en omfattende og målrettet træning i forhold til indsatser i højhuse, ligesom der er en forventning om, at nye teknikker skal udvikles og supplerende materiel anskaffes.

Udfordringen med højhuse er langsigtet. Procedurer, metoder og uddannelse vil skulle udvikles og justeres i takt med, at Københavns Brandvæsen opnår erfaring med indsatser i højhuse, og i takt med at nye højhuse bygges.

Beredskabskapacitet for håndtering af indsatser med CBRNE

Udviklingen i terrortruslen gør, at beredskaberne i Danmark må tage højde for mulige terroranslag – også med anvendelse af kemiske (C), biologiske (B), radiologiske (R), nukleare (N) og eksplosive (E) midler.

Det vil i forbindelse med en hændelse, der involverer CBRNE, være væsentligt at kunne foretage en hurtig sporing/detektering af stoffer i forbindelse med en mulig terrorhændelse, ikke mindst for at kunne udelukke at f.eks. et angreb med eksplosivstoffer også indeholder radioaktive eller kemiske stoffer. En kombination af eksplosive stoffer og f.eks. kemikalier vil kunne lamme en indsats i opstartsfasen, medmindre man hurtigt kan spore/detektere stoffet samt bruge korrekt beskyttelsesudstyr til redningspersonalet og foretage korrekt behandling af evt. tilskadedkomne personer.

I dag er sporingsudstyr/detekteringsudstyr placeret på tre Hazmat teams på Beredskabsstyrelsens centre i hhv. Hedehusene, Næstved og i Midtjylland. Men i København, hvor sandsynligheden for en hændelse, der fordrer brug for sporingsudstyr, alt andet lige formentlig er størst, er der ikke noget tilsvarende udstyr.

Derudover er det endvidere væsentligt for Københavns Brandvæsen at foretage øget uddannelse af personalet i ovennævnte kategorier for at sikre, at mandskabet holdes opdateret. Øvelser for beredskabet sammen med øvrige organisationer og samarbejdsparter, der vil være involveret ved disse hændelser, er også af stor vægt og medvirker til at sikre et godt samarbejde ved en skarp hændelse.

Bådberedskab i forhold til håndtering af ulykke med mange personer i vandet og tilsvarende hændelser

Københavns Kommune har en stor kyststrækning. Store dele af disse strækninger er ved at blive omdannet fra industri og erhvervshavne til rekreative formål og store beboelsesområder bl.a. i Nordhavn. Ydermere bliver der som følge af metrobyggeriet i Nordhavnsområdet også tilført nye landmasser ved inddragelse af tidligere vandområder.

Københavns Havn er fortsat en aktiv havn, hvor der anløber ca. 2.500 skibe om året. Af disse er ca. 350 krydstogtskibe med 750.000 passagerer. Hertil kommer den øvrige trafik i havnen, som består af havnebusser, havnerundfart, bådudlejning og privat sejlads. Derudover har beredskabet også forpligtelser i forhold til redning og slukning på Trekroner, Middelgrunden og Flakfortet.

Derfor skal beredskabet som minimum kunne håndtere:

- Brand på krydstogtskib i det kommunale ansvarsområde (dvs. kystnære og havneområder). Opgaven vil kræve mange ressourcer samt koordination med mange andre aktører.
- Brand i husbåde.
- Redning på vand/mange personer i vand, f.eks. ved en havnerundfart, som er blevet påsejlet af en anden båd. Der kan i en havnerundfart være op til 150 personer i båden.
- Arrangementer i havneområder, f.eks. på Refshaleøen, som medfører, at mange vælger at sejle til og fra arrangementet. Dette medfører en større risiko for ulykker og deraf følgende større belastning af beredskabet.
- Brand på Middelgrunden, Trekroner eller Flakfortet. Der er hotel og/eller kursusvirksomhed på alle tre øer.
- Eftersøgning i kystnære områder (f.eks. drukneulykke ved Amager Strandpark eller tilsvarende lokalitet).

Disse scenarier er konstant aktuelle, og beredskabet bør kunne foretage en forsvarlig førsteindsats i forhold til ovenstående. Aktiviteterne i havneområderne betragtes som et område, der er under fortsat udvikling. Det forventes, at aktiviteterne vil være stigende eller som udgangspunkt minimum på det nuværende niveau. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at den Maritime Havarikommission har øget opmærksomhed på beredskabernes mulighed for at agere.

Der er derfor fortsat brug for at udvikle indsatstaktikker på vand, ligesom der vil være behov for at følge udviklingen i havneområdet tæt, da der er tale om en dynamisk proces, der løbende sætter fokus på beredskabets evne til at kunne håndtere nye udfordringer.

Københavns nuværende havneberedskab består af Københavns Brandvæsens egen båd (hurtigtgående rib). Et fartøj benævnt 'CMP One', hvor der er større transportkapacitet til f.eks. materiel og patienttransport. Dette fartøj kan betjenes af brandvæsenets mandskab. Der kan desuden trækkes på sprøjte/pumpe/transportbåd fra Københavns Havn samt slæbebåd fra Svitser, når den er til stede i havnen.

Strategiaftale mellem HOFOR og Københavns Brandvæsen i forhold til Københavns Kommunes brandhaner og de vandtydelser, disse skal kunne levere efter udskiftning af vandledningsnettet i kommunen

HOFOR ønsker over de næste 100 år at udskifte samtlige vandledninger i Københavns Kommune. Generelt har HOFOR et ønske om at gå ned i ledningsdimension, dels for at sikre en høj vandkvalitet til brugerne og dels for at bruge mest effektiv fremgangsmåde for udskiftning af rør nemlig at skyde nye mindre rør ind i gamle rør. En mindre ledningsdimension medfører umiddelbart et mindre flow fra brandhaner.

Københavns Brandvæsen og HOFOR har sammen bedt Horten om at udarbejde et juridisk notat om, hvem der bærer omkostningerne ved at renovere ledningsnettet, således at de fortsat kan levere samme tryk. Det er Hortens klare vurdering, at omkostningerne vil skulle dækkes af kommunen.

Der kan således være tale om ganske store omkostninger for kommunen, såfremt vandledningsnettet skal reetableres med samme vandtryk til brandhaner. Der er derfor god grund til, at der ses på realistiske og fornuftige alternativer til den nuværende vandforsyning til brandslukning baseret på brandhaner. Det skal understreges, at selvom det kan virke som en langsigtet plan, vil en ændring i vandforsyningen til brandslukning i et område af København risikere at få store operative konsekvenser. Derfor er der brug for stor opmærksomhed på løbende at sikre, at HOFOR's reovering af vandledninger først iværksættes, når Københavns Brandvæsen har alternative slukningsmuligheder på plads.

Det skal dog nævnes, at der kan være tale om ganske omfattende konsekvenser. Bl.a. vil en øget brug af vandtankvogne i København både betyde en mindre fleksibel udnyttelse af beredskab samt vanskeliggøre muligheden for at reducere i beredskabet, da ressourcerne vil være bundet til at frembringe vandforsyningen. Ligeledes vil en pletvis reovering kunne medføre store udfordringer for Københavns Brandvæsens Vagtcentral og disponering af ressourcer.

Derfor har Københavns Brandvæsen og HOFOR indledt et arbejde med at udarbejde en strategiaftale, der kan fungere som værktøj ved den kommende udskiftningsproces af vandledningsnettet, for at sikre at

brandvæsenet har mindst lige så god kapacitet at foretage indsats ved brande efter udskiftningen af ledningsnettet.

Aftalen vil beskrive beredskabets minimumsbehov for slukningsvand fra brandhaner samt forslag til ændret arbejdsgange og indkøb af materiel, der kan kompensere for et evt. fremtidigt mindre flow samt ændret placering af brandhaner. Det kan f.eks. dreje sig om nyt teknisk udstyr for brandslukning cafs, skæreslukkere m.v., slangetender for hurtigere og længere udlægning af fødeslanger, tankvogne for supplerende af utilstrækkelig vandforsyning fra brandhanenet mv.

Formål er også, at Københavns Brandvæsen i god tid kan informere om de økonomiske og beredskabsmæssige konsekvenser af HOFOR's kommende renovering af vandledningsnettet. Således at der kan foretages de fornødne investeringer i fx vandtankvogne eller andet.